

# ਇਕ ਮਸਰੂਫ਼ ਦਿਨ

## ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ #11

V. ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਪਸਾਹ ਤਕ (ਚੱਲਦਾ)।

ਚ. ਗਲੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਦੌਰਾ (ਲੂਕਾ 8: 1-3)।

ਛ. ਕੁਫਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ (ਮੱਤੀ 12: 22-37; ਮਰਕੁਸ 3: 20-30; ਲੂਕਾ 11: 14-23)।

ਜ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ (ਮੱਤੀ 12: 38-45; ਲੂਕਾ 11: 16, 24-26, 29-36)।

ਝ. ਯਿਸੂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ (ਮੱਤੀ 12: 46-50; ਮਰਕੁਸ 3: 31-35; ਲੂਕਾ 8: 19-21; 11: 27-28)।

### ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਐਨੇ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਲਈ ਵਕਤ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ? ਇਹ ਪਾਠ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਦਿਨ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਇਕ ਮਸਰੂਫ਼ ਦਿਨ’ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਦਿਨ ਯਿਸੂ ਦੇ ਗਲੀਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ (ਜਾਂ ਅੰਤ ਨੇੜੇ) ਆਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਮਸੀਹ ਕਫਰਨਾਹੂਮ ਤੋਂ ਨਾਇਨ ਵਿਚ (ਲੂਕਾ 7: 1, 11) ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੇ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਲੂਕਾ 7: 20, 21, 36, 37)। ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਗਰ ਨਗਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਜੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੁਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਫਿਰਨ ਲੱਗਾ’ (ਲੂਕਾ 8: 1)।<sup>1</sup>

ਗਲੀਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ, ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਚੇਲੇ ਸਨ।<sup>2</sup> ਇਸ ਸਫਰ ਤੇ, ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।<sup>3</sup>

ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਹ ‘ਅਪਣੇ ਧਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ (ਲੂਕਾ 8: 3)।<sup>4</sup> ਯਹੂਦੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁਦਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਗਏ ਹਨ ‘ਮਰੀਅਮ ਜੋ ਮਗਦਲੀਨੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤਰ ਬਦਰੂਹਾਂ ਨਿੱਕਲੀਆਂ ਸਨ।<sup>5</sup> ਅਤੇ ਹੋਰੋਦੇਸ ਦੇ ਦਿਵਾਨ ਖੁਜਾਹ ਦੀ ਤੀਵੀ ਯੋਅੰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਸੰਨਾ’ (ਲੂਕਾ 8: 2, 3)।

ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ‘ਮਗਦਲੀਨੀ’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ੀਲ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ ਤੇ ਮਗਦਲਾ ਨਾਮਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ।<sup>6</sup> ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਾਂਗੇ (ਮਰਕੁਸ 15: 47; 16: 1, 9; ਯੂਹੇਨਾ 19: 25; 20: 1-18)।

ਯੋਅੰਨਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਖੁਜਾਹ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ‘ਹੋਰੋਦੇਸ ਦਾ

‘ਭੰਡਾਰੀ’ ਸੀ। ‘‘ਭੰਡਾਰੀ’’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪ੍ਰਬੰਧਕ’,<sup>9</sup> ‘‘ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ’’ ਹੈ<sup>10</sup> ਦ ਲਿਵਿਂਗ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ ‘‘ਖੁਦਾ ਹੋਰੋਦੇਸ ਰਾਜਾ ਦਾ ਬਿਜਨਸ ਮੈਨੋਜਰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਘਰੋਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ।’’ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੋਰੋਦੇਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਯੂਹੀਨਾ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਿਲਾਂਗੇ (ਲੁਕਾ 24: 10)।

ਸੁਮੰਨਾਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਸੁਮੰਨਾਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ।’’

ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ‘‘ਉਹ ਘਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ’’ (ਮਰਕੁਸ 3: 20)। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੌਰੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਸੀਹ ਕਿਸੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ।<sup>10</sup> ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ‘‘ਸੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ’’ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਹਨ (ਮਰਕੁਸ 4: 1), ਇਕ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸਫਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕਛਰਨਾਹੁਮ ਪਰਤ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਗਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਆਮ ਨਿਵਾਸ ਉਹ ‘‘ਘਰ’’ ਹੀ ਸੀ।

ਨਗਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੋ ਉੱਥੇ ਇਕ ‘‘ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ’’ ਵਿਚ ਘੱਟੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੇ, ਸੰਭਵ ਹੈ ਮੱਤੀ 13, ਮਰਕੁਸ 4, ਅਤੇ ਲੁਕਾ 8 ਵਿਚ ਲਿਖਤ ਦਿੱਟਾਂਤ ਦਿੱਤੇ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 12: 50–13: 3)। ਦਿਨ ਦਾ ਅੰਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿਚ ਆਏ ਇਕ ਤੁਹਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਾਸੇਨ ਵਿਚ ਭੂਤ ਚੰਬੜੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਇਆ (ਮਰਕੁਸ 4: 33–5: 19)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਜੇ ਆਓ ਉਹ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰੰਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ।

## ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਸ਼ਰੂਮ

(ਮੱਤੀ 12:22, 23; ਮਰਕੁਸ 3:20, 21; ਲੁਕਾ 11:14)

ਯਿਸੂ ਦੁਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਏਕਾਂਤ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 1: 35)। ਸਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਉਸ ਥਾਂ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਸ ਦੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਚੰਗਾਈ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਲੱਗੀ ਪਈ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 2: 1, 2)। ਮਰਕੁਸ 3: 20 ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਹ [ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ] ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਾ ਖਾ ਸਕੇ।’’<sup>11</sup> ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲੰਗਿਆ।

ਇਕ ਖਾਸ ਅੰਚਾ ਕੰਮ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਝ, ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਤੇਹਗਾ ਅੰਚਾ ਕੰਮ ਹੈ: ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੋ ਅੰਨ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬੋਲਾ ਸੀ, ਬਦਰੂਹ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ<sup>12</sup> (ਮੱਤੀ 12: 22)। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਇਹ ਕੀ ਦਾਉਂਦੀ ਸੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ?’’<sup>13</sup> (ਮੱਤੀ 12: 23)।

ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਸ਼ਰੂਮੀਅਤ ਭਾਵ ਰੁਝੇਵੇਂ ਭਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ;<sup>14</sup> ‘‘ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਣਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹਣ ਲਈ<sup>15</sup> ਨਿਕਲੇ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ’’ (ਮਰਕੁਸ 3: 21)। ਸੰਸਾਰਕ ਲੱਛਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ

ਲੋਕ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰਕ ਕੰਮ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ‘‘ਚਿੱਤ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।’’ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਰੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋ (ਮੱਤੀ 6:33), ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਤੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਚਿੱਤ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ!<sup>16</sup>

### ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਸ਼ੁਦ

(ਮੱਤੀ 12:24-37; ਮਰਕੁਸ 3:22-30; ਲੂਕਾ 11:15-23<sup>17</sup>)

ਜਿਸੂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਫਰੀਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ (ਮੱਤੀ 12:24; ਮਰਕੁਸ 3:22) ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਾਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ‘ਯਹੁਸ਼ਲਮ ਤੋਂ’ (ਮਰਕੁਸ 3:22) ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਭੀਜ ਦੇ ਇਹ ਮੰਨਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਦਾਊਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12:23) ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰ ਪਾਉਣ ਤੇ ਕਿ ਮਸੀਹ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਤੇ ਸੈਤਾਨ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, ‘ਉਸ ਵਿਚ ਬਾਲਜਬੂਲ ਹੈ’<sup>18</sup>; ‘ਉਹ ਭੂਤਾਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ’<sup>19</sup> (ਮਰਕੁਸ 3:22)।

ਜਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਿੰਨ ਤਰਕਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ<sup>20</sup> ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੀ ਤਰਕ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ: ‘ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਠਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਗਰ ਜਾਂ ਘਰਾਣਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇ ਠਹਿਰ ਨਾ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੇ ਸੈਤਾਨ ਹੀ ਸੈਤਾਨ ਨੂੰ ਕੱਢੋ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ; ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਕੀਕੁਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ?’ (ਮੱਤੀ 12:25, 26)।

ਦੂਜਾ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੀ ਅਸੰਗਤ ਹੈ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ‘ਪੁੱਤਰ’ (ਭਾਵ, ਚੇਲੇ) ਬਦਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 12:27), ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਵੀ ਸੈਤਾਨ ਦੇ ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਬਦਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਸਨ<sup>21</sup> ਮਸੀਹ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।<sup>22</sup>

ਤੀਜਾ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਅਸੰਭਵ ਸੀ: ਕਿਸੇ ਬਲਵਾਨ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਬਲਵਾਨ (ਸੈਤਾਨ) ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:29)। ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਯਿਸੂ ਸੈਤਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਮਾਰੂ ਹੋ ਗਿਆ: ‘‘ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਹਰੇਕ ਪਾਪ ਅਤੇ ਕੁਫਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਕੁਫਰ ਜਿਹੜਾ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ’’ (ਮੱਤੀ 12:31)। ‘‘ਕੁਫਰ’’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣਾ’ ਹੈ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਫਰੀਸੀ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਤਮਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ (ਮੱਤੀ 12:28) ਸੈਤਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਜੋ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਚ ਨਾ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ’’ (ਮੱਤੀ 12:32)।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਜਬਾਨ ਫਿਸਲਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲ੍ਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ‘ਜੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਮੂੰਹ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 12:34)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ‘ਬੁਰੇ ਨੂੰ ਭਲਾ ਅਤੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਬੁਰਾ’ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਯਸਾਯਾਹ 5:20)। ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰੀਸੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸੋਚਣੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਹੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ, ਆਤਮਾ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਠੁਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਪੱਥਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ (ਯੂਹੇਨਾ 12:40)।

ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ’ ਪਾਪ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿਆਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ‘ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।’ ਉਸ ਦੇ ਆਖਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੁਣ ਜਦਕਿ ਯਿਸੂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਮਰਥ ਨਾਲ ਅਚੰਭੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਵੋ ਜਾਂ ਮੈਂ? ਅਸੀਂ ਫਰੀਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਪਾਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਏਨੇ ਕੱਠੇ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਮਨ ਫਿਰਾਅ ਲਈ ਮੁੜ ਨਵਾਂ ਬਣਨਾ ਅਣਹੋਣਾ’ ਹੋ ਜਾਵੇ (ਇਬਗਾਨੀਆਂ 6:6; ਵੇਖੋ ਆਇਤਾਂ 4-6)। ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੋ (2 ਰਾਜਿਆਂ 22:19)!

### ਗਲਤ-ਫ਼ਹਿਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸਰੂਫ

(ਮੱਤੀ 12:38-45; ਲੁਕਾ 11:16, 24-26, 29-36)

ਯਿਸੂ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਕੱਢ ਪਾਉਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਡਾਂਟ ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ: ‘‘ਇਸ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਗੁਰੂ,<sup>23</sup> ਅਸੀਂ ਤੈਥੋਂ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ’’ (ਮੱਤੀ 12:38)। ਇਸ ਦੇ ਢੀਠਪੁਣੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਮਸੀਹ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਵੇਖੇ ਸਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਤੇਹਰਾ ਅਚੰਭਾ ਕੰਮ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਬੂਤ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਲੁਕਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਉਸ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮੰਗਿਆ’’ (ਲੁਕਾ 11:16)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮੌਅਜਜ਼ਾ ਕਰਲ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਏਲੀਆਹ ਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਅੱਗ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 18:36-38; 2 ਰਾਜਿਆਂ 1:10)।

ਮਸੀਹ ‘‘ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਅਚੰਭਾ’’ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 4:3, 4; ਲੁਕਾ 23:8, 9)। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਆਮ ਮੁਜਾਹਰਾ (‘‘ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ’’) ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਮੌਅਜਜ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ, ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਠੇ ਮਨ ਦੇ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ:

ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੁਰੀ ਅਤੇ ਹਰਾਮਕਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ<sup>24</sup>  
ਪਰ ਯੂਨਾਹ ਨਥੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਬਿਨਾ<sup>25</sup> ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਨਾ ਜਾਵੇਗੀ।<sup>26</sup>  
ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਨਾਹ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤ<sup>27</sup> ਮੱਛੀ ਦੇ ਵਿੱਡ ਵਿਚ ਸੀ  
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ

ਇਹ ਜਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਗੁਪਤ ਹਵਾਲਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16:21; 17:23; 20:19)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ; ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਿਸੂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਉਹ ਆਖਰੀ ‘ਨਿਸ਼ਾਨ’ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 1:4)।

ਜਿਸੂ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਤੇ ਡਰੀਸੀਆਂ (ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ) ਨੂੰ ਫੇਰ ਢਾਂਟਣ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਨੀਨਵੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕ ਏਨੇ ਬੁਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਨੇ ਉਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੀਬਾ ਦੀ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਰਾਣੀ (‘ਦੱਖਣ ਦੀ ਰਾਣੀ’) ਵਧੇਰੇ ਸੁੱਧ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:41, 42; ਲੂਕਾ 11:31, 32)। ਇਹ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਅਲੋਚਕ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ‘ਚਾਨਣ’ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਪਸੰਦੀਦਾਂ ਅਲੋਕਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ (ਲੂਕਾ 11:33-36)।

ਮਸੀਹ ਦੇ ਹੈਰਨੀਜਨਕ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਭੂਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਦੁਸ਼ਟ ਹੋਰ ਸੱਤ ਆਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕੇ ਆਈ (ਮੱਤੀ 12:43-45; ਲੂਕਾ 11:24-26)। ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਦਿੱਗਣਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਸੀ। ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਰਤੀ ਪੂਜਕ ਦੇ ‘ਭੂਤ’ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ‘ਭੂਤ’ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬੁਰੀਆਂ ‘ਸੱਤ ਦੁਸ਼ਟਾਤਮਾਵਾਂ’ ਭਾਵ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਮੁਤਾਬਕ, ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਕਪਟ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਦੋਹ, ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਜਿਹੀਆਂ ‘ਦੁਸ਼ਟਾਤਮਾਵਾਂ’ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ।<sup>29</sup>

### ਨਵੇਂ ਸੰਧ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਸਰੂਫ

(ਮੱਤੀ 12:46-50; ਮਰਕੁਸ 3:31-35; ਲੂਕਾ 8:19-21; 11:27, 28<sup>30</sup>)

ਜਿਸੂ ਦੇ ਏਨਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲਣ ਤੇ, ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਅੰਤਰ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠੀ, ‘ਧੰਨ ਹੈ ਉਹ ਕੁਖ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੂੰ ਪਿਆ; ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਧੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਚੁੰਘਿਆ’ (ਲੂਕਾ 11:27)। ਮਰੀਅਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀਦੇ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਏਥੇ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਲੂਕਾ 1:48)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਹਾਂ ਪਰ ਧੰਨ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ’ (ਲੂਕਾ 11:28)।<sup>31</sup>

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਿਸੂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪੇਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।<sup>32</sup> ਸਗੋਂ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਭ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਉਤਸਾਹਜਨਕ ਵਾਕ ਹੈ! ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਤਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਚੇਲੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੱਚਾਈ ਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭੀੜ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ (ਮੱਤੀ 12:46), ‘‘ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਾਈ<sup>33</sup> ਆਏ’’

(ਮਰਕੁਸ 3: 31)। ਭੀੜ ਵਿਚ ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਜਾ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਣ<sup>34</sup> ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ (3: 31, 32)। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਢੂੰਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਰਕੁਸ 3: 21 ਅਤੇ 3: 31 ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਸਾਇਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਰਗਮ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਲਿਜਾਣ ਆਏ ਸਨ<sup>35</sup> ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਭਰਾ ਤੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਢੂੰਡਦੇ ਹਨ’’ (ਮਰਕੁਸ 3: 32) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।

ਉੱਤਮ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਇਸ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਿ ‘‘ਕੌਣ ਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ? ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ?’’ (ਮੱਤੀ 12: 48)। ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਹੜੇ ਕੋਲ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਇਹ ਹਨ; ਜਿਹੜੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਦੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ’’ (ਲੂਕਾ 8: 21)।

ਮਸੀਹ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਬੰਧ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਨ (ਮੱਤੀ 15: 4-6; ਯੂਹੰਨਾ 19: 26, 27; ਵੇਖੋ 1 ਤਿੰਮੇਥਿਊ 5: 8)। ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਇਕ ਸਬੰਧ ਹੈ: ਉਹਦੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਰੂਹਾਨੀ ਸਬੰਧ। ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ‘‘ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਦੇ ਤੇ ਮੰਨਦੇ’’ ਹਾਂ, ਸਚਮੁਚ ਅਦਭੂਤ ਹੈ (ਲੂਕਾ 8: 21; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7: 21-27), ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਸਮਾਨੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੀ!<sup>36</sup>

ਮਸੀਹ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ (ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ) ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਰਧਕ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਵੇਖੋ, ‘‘ਜਦ ਏਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਮਰਪਿਤ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਬੀਜ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਇਹ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਬੰਧ ਸਦਾ ਤਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ।

## ਸਾਰ

ਦਿਨ ਅਜੇ ਕਾਫੀ ਪਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੋਅਜ਼ਜੇ ਵੀ ਸਨ<sup>37</sup> ਜੇ ਸੈਂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੈਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ (ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ)। ਪਰ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਾਡਾ ਅਧਿਐਨ ਅਗਲੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਇਸ ਰੁਸ਼ੇਵੇਂ ਭਰੇ ਰਾਹ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਰੁਸ਼ੇਵੇਂ ਭਰੇ ਦਿਨ ਦਾ ਪਰਦਾ ਸੁੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਡੀਆਂ ਆਇਤਿਾਂ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰਕ ਸਬਕ ਹਨ<sup>38</sup> ਪਰ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਸਾਰ ਮੱਤੀ 12: 30, ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ‘‘ਜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਇਕੱਠਾ, ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੋ ਖਿੰਡਾਉਂਦਾ ਹੈ।’’ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵਿਚਲਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਂ ਕਿਸ ਵੱਲ ਹਾਂ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਵੱਲ ਹੋ?

<sup>1</sup>ਏ. ਟੀ. ਰੋਬਰਟਸਨ, ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ਼ ਦ ਗੌਸਪਲ ਛਾਰ ਦ ਸਤੂਡੈਂਟਸ ਆਫ਼ ਦ ਲਾਈਡ ਆਫ਼ ਕਰਾਈਸਟ (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਅ, 1950), 61. <sup>2</sup>ਇਸ ਦੋਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੂਕਾ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਵਿਚ ਕਫਰਨਾਹੂਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਸਨ। <sup>3</sup>‘ਇਖਤਿਆਰ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ। <sup>4</sup>ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ‘‘ਪ੍ਰੇਮ, ਅੱਖਰੂ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ’’ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵੇਖੋ। <sup>5</sup>ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਭੋਜਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਭੋਜਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮਦਦ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 9:48; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8:9; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 17:24–26)। <sup>6</sup>‘ਪ੍ਰੇਮ, ਅੱਖਰੂ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪਣ ਅੰਤਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਉਣ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਤੇ ਤੇਲ ਚੋਇਆ ਸੀ, ਮਰੀਅਮ ਮਗਦਲੀਨੀ ਹੀ ਸੀ। ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਚੰਗਾਈ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਰੀਅਮ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਸੀ। <sup>7</sup>‘ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਫਲਸਤੀਨ’ ਵਾਲਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ। <sup>8</sup>ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇਂ ਐਂਡ ਫਿੱਲੀਪ ਵਾਈ ਪੈਂਡਲਟਨ, ਦਾ ਫੋਰ ਫੋਲਡ ਗੌਸਪਲ ਆਰ ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ਼ ਦ ਫੋਰਫੋਲਡ ਗੌਸਪਲ (ਸਿੰਸਿਨਾਟੀ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1914), 297. <sup>9</sup>ਉਹੀ, 297. <sup>10</sup>NASB ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ‘‘ਘਰ’’ ਤੇ ਇਹ ਮਾਰਜਿਨ ਨੋਟ ਹੈ: [‘‘ਮੂਲ ਵਿਚ’] ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ।’

<sup>11</sup>ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਰਕੁਸ 6:31 ਨਾਲ ਕਰੋ। <sup>12</sup>ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥਤਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਚੌਹਾ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਸੀ। <sup>13</sup>ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਾਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਇਕ ਸੁਚੇਤ ਕਬੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਸਚੁਚ ‘‘ਦਾਊਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’’ (ਭਾਵ ਮਸੀਹਾ) ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। <sup>14</sup>ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਅਪਣੇ ਘਰ’’ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ‘‘ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ’’ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਸੀ। KJV ਵਿਚ ‘‘ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ’’ ਹੈ। NIV ਵਿਚ ‘‘ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ’’ ਹੈ। <sup>15</sup>ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਫੜ੍ਹਨ’’ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਿਹਵਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 14:3; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 24:6)। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। <sup>16</sup>ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤੰਦਰਸਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। <sup>17</sup>ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਫਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਲੂਕਾ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਕਰੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਪਰ ਇਹ ਐਨਾ ਮਿਲਦਾ ਜ਼ਲਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਛਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। <sup>18</sup>‘ਬਾਲ ਜ਼ਬੂਲ’’ (ਜਾਂ ਬਾਲ ਜ਼ਬੂਲ) ਮੂਰਕੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ (2 ਰਾਜਿਆਂ 1:2)। ਮੂਲ ਵਿਚ: ਇਸ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਮੱਖੀਆਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ’’ ਹੈ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਮਰਕੁਸ 3:22, 23)। <sup>19</sup>KJV ਵਿਚ ‘‘devils.’’ ਹਨ, ਪਰ ਡੇਵਿਲ ਭਾਵ ਸ਼ੈਤਾਨ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੈ। <sup>20</sup>ਮਰਕੁਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਤ’’ ਆਖਦਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 3:23)। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੇ ਚਰਚਾ ਅਸੀਂ ‘‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, 3’’ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ।

<sup>21</sup>ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। <sup>22</sup>ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਜਾਦੂ ਟੂਣੇ ਦੀ ਸ਼ਾੜ ਫੁਕ ਅਤੇ ‘‘ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ’’ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਭੂਤ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਸੀ। <sup>23</sup>ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਦਰਯੋਗ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਪਟ ਸੀ। ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲੂਕਾ 7:40 ਨਾਲ ਕਰੋ। <sup>24</sup>ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:22.

<sup>25</sup>ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 16:4. <sup>26</sup>ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਮੈਅਜ਼ੋ) ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਅਜ਼ਾਨ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਅਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਜਿਹੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ) ਭਾਵ ਯੂਨਾਹ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਭਾਵ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ) ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ। <sup>28</sup>ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਬਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ, ਦੋ ਅੱਧੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਦੋ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ’ ਦੀ ਗੱਲ ਖਟਕਦੀ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਵਾਬ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਦਿਨ ਦੇ ਭਾਗ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵੇਖੋ ‘ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ’ <sup>28</sup>KJV ਵਿਚ ‘‘ਫੇਲ’’ ਹੈ, ਪਰ ਯੁਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ‘‘ਸਾਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵ’’ ਹੈ। NKJV (ਯੂਨਾਹ 1:17)। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ‘‘ਮਗਰਮੱਛ’’ ਹੈ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਚਮੁਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। <sup>29</sup>ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ ਭੂਤ ਅਸਲ ਵਿਚ ਰੁਹਾਨੀ ਜੀਵ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ); ਸਗੋਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਦਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਦੁਸ਼ਟਾਤਮਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਭਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਆਗੂ ਭੂਤ ਚੰਬੜੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਦਰੂਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। <sup>30</sup>ਯਿਸੂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਕਾ 8 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਲੂਕਾ ਅੌਰਤ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਾਤਾ ‘‘ਪੰਨ’’ ਹੈ (ਲੂਕਾ 11:27, 28) ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

<sup>31</sup>ਇੱਥੋਂ ਅਤੇ ਮੱਤੀ 12:48–50 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮਹੀਅਮ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਰੀ ਉਪਾਸਨਾ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਤਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੀ (ਯੂਹੇਨਾ 19:26, 27)। <sup>33</sup>ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ’’ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ। ਮੱਤੀ 13:55, 56, ਮੁਤਾਬਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਸਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਭੈਣਾ ਸਨ। <sup>34</sup>ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮੱਤੀ ਮਕਰੁਸ 2:2, 4 ਨਾਲ ਕਰੋ। <sup>35</sup>ਇਸ ਤੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਅਗਲਾ ਸਰਮਨ ਵੇਖੋ। <sup>36</sup>ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ‘‘ਸਾਡੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰ’’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਲਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। <sup>37</sup>ਇਸ ਪਾਠ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। <sup>38</sup>ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ (ਜਿਵੇਂ ਮੱਤੀ 12:33–37, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।